

การปฏิรูป

การบริหารกิจการพระพุทธศาสนา
Buddhism Affairs Administration Reformation

โดย

คณาจารย์คณาจารย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

คณาจารย์คณาจารย์บัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รายวิชาสัมมนา การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

วันพฤหัสบดี ที่ 9 เมษายน 2563 เวลา 9.00 - 10.00 น.

ประเด็นสัมมนา การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

ด้านศาสนศึกษา

คณาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

โอกาสและความเสี่ยงของประเทศไทยในอีก 5 ปีข้างหน้า

ฐานการผลิตและบริการมีความ
เข้มแข็งและสามารถต่อยอดต่อไป

ความร่วมมือและโอกาสใน
ASEAN และ RCEP

- ขยายตลาด
- ปัจจัยการผลิตและแรงงาน
- ศูนย์กลางด้านการผลิต
บริการ และโลจิสติกส์

โอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจ
อย่างต่อเนื่อง

- นครศูนย์กลางของโลกขยายตัว
- ความร่วมมือของไทยในกรอบ
ต่างๆ ทั้งพหุภาคี และทวิภาคี
มีความเข้มข้นมากขึ้น

เป็นสังคมผู้สูงอายุเต็มตัว
ณ สิ้นแผน 12

เศรษฐกิจโลก
เติบโตช้าและผันผวน

เศรษฐกิจโลกเติบโตช้า
ทุกประเทศต้องแข่งขันสูง

ความสามารถในการแข่งขันของ
ประเทศเพื่อนบ้านและคู่ค้าเพิ่มขึ้น

ภารกิจหลักที่ขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนาให้เติบโต ยั่งยืน

ด้านการปกครอง

การบริหารจัดการองค์กร

อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ด้านศาสนศึกษา

การจัดและการส่งเสริมการศึกษา

พระปริยัติธรรม

ด้านการเผยแผ่

การสื่อพุทธธรรมสู่สังคม

ให้เกิดสันติสุข

ด้านศึกษาสงเคราะห์

สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา

สงเคราะห์แก่คนทุกชั้น

ด้านสาธารณูปการ

การบริหารจัดการศาสนสมบัติ

อย่างมีประสิทธิภาพและ

ประสิทธิผล

ด้านสาธารณสงเคราะห์

การอนุเคราะห์และสงเคราะห์

ประโยชน์ส่วนรวม

ด้านพัฒนาพุทธมณฑล

การพัฒนาพุทธมณฑลสู่ศูนย์กลางการบริหารกิจการพระพุทธศาสนา

Road Map แผนการปฏิรูปตามแผนยุทธศาสตร์ระยะ ๕ ปี

๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
REFORM กำหนด แผนยุทธศาสตร์	TRANSFORM นำแผน ยุทธศาสตร์ไปสู่ การปฏิบัติ	PERFORM ปฏิบัติตามแผน ยุทธศาสตร์อย่าง เป็นรูปธรรม	HIGH PERFORM ยกระดับการ ดำเนินงานตาม แผนยุทธศาสตร์ อย่างมี ประสิทธิภาพ	SUSTAIN PERFORM เพิ่มขึ้น ความสามารถใน การบริหารจัดการ กิจการ พระพุทธศาสนา
สื่อสาร (รับรู้ เข้าใจ ปฏิบัติ)				
มอบหมาย ถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติ				
ติดตาม ประเมินผล				

ROAD MAP แผนยุทธศาสตร์กิจการพระพุทธศาสนา ระยะ ๒๐ ปี

พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐ - ๒๕๗๔	พ.ศ. ๒๕๗๕ - ๒๕๗๙
กระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน	บูรณาการงานทุกด้านของคณะสงฆ์	ยกระดับคุณภาพสังคม	สังคมคุณธรรม

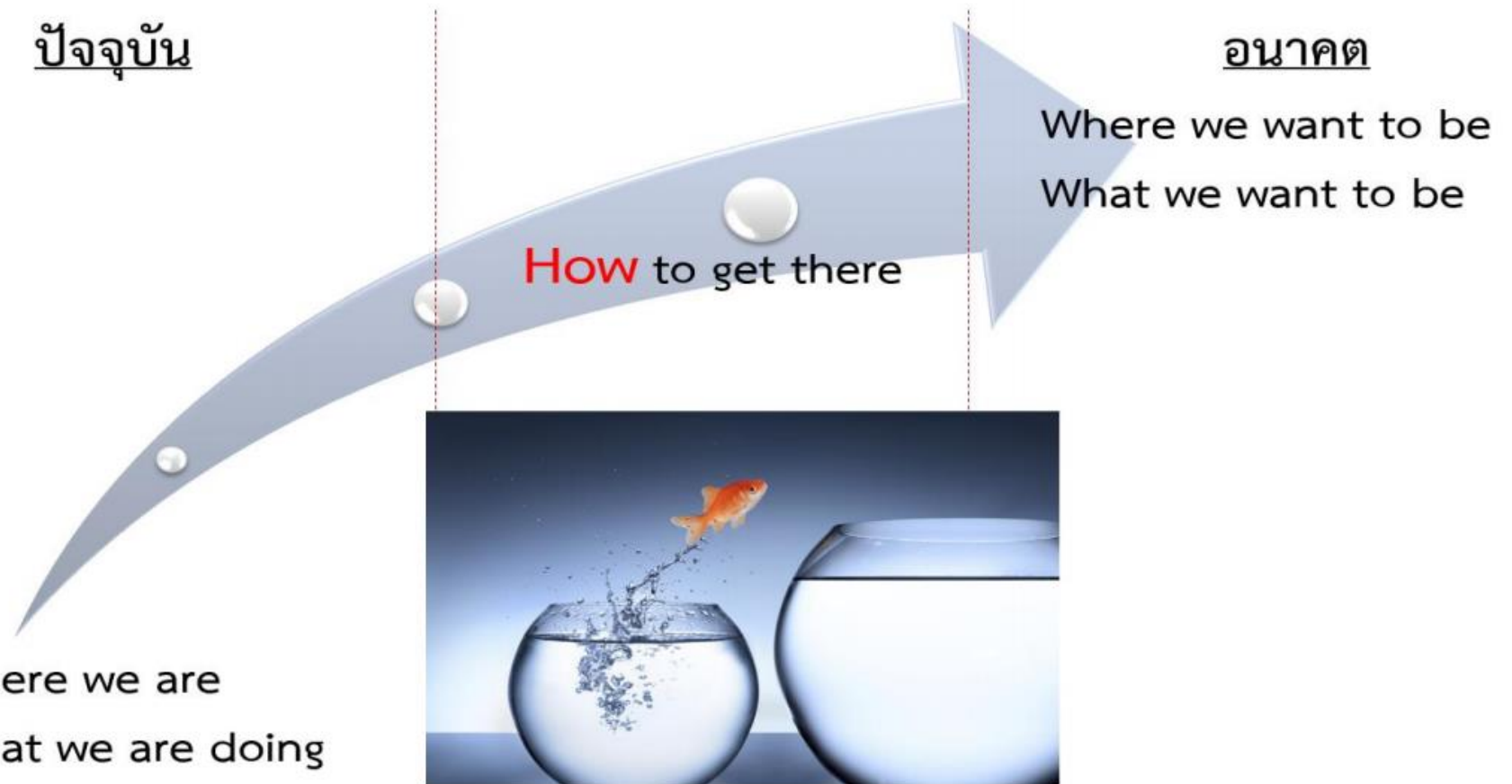
ยุทธศาสตร์คืออะไร

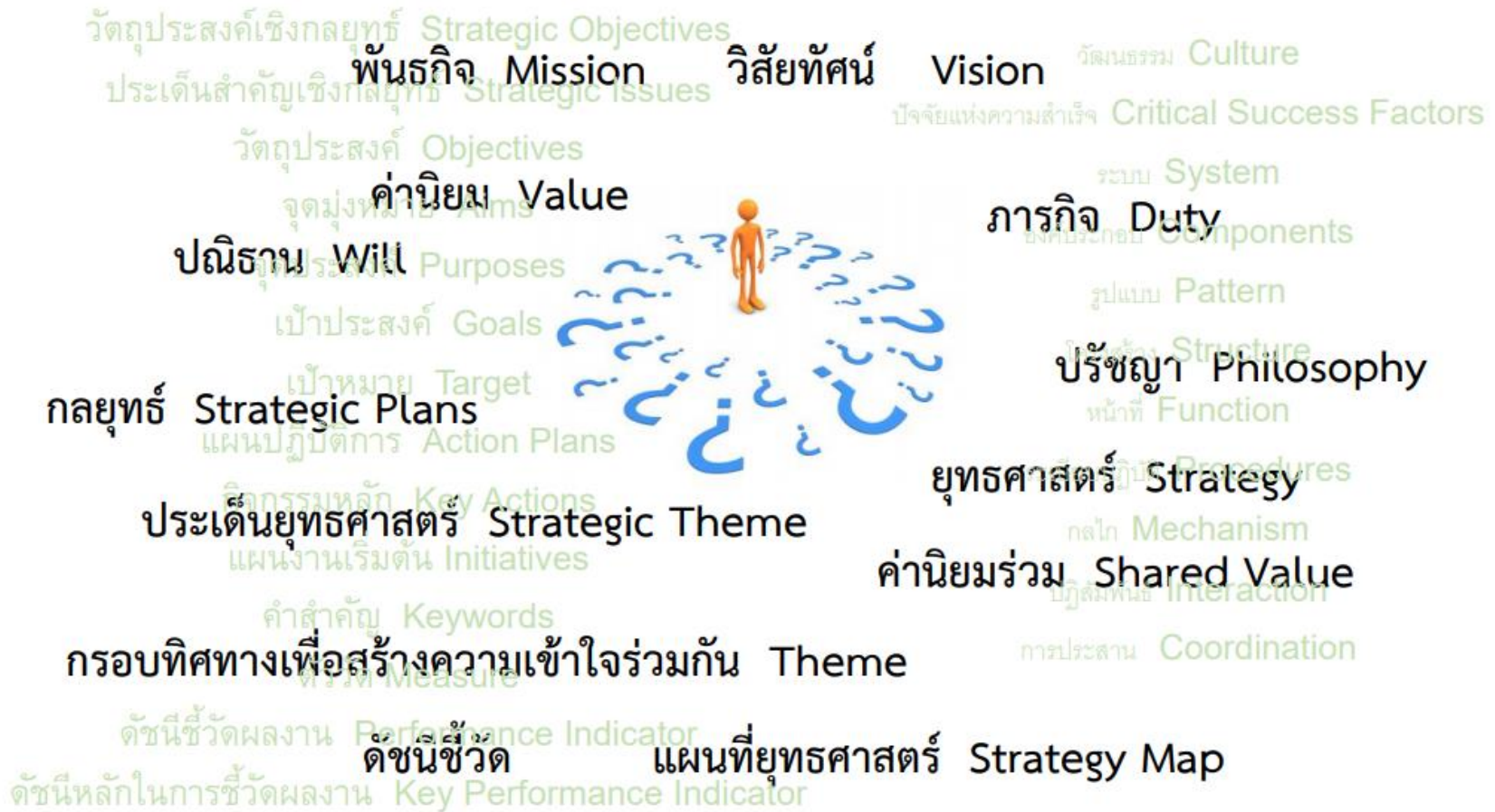
*“ เราต้องดำเนินงานให้แตกต่างจากเดิมอย่างไร
เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ ”*

ปัจจุบัน

อนาคต

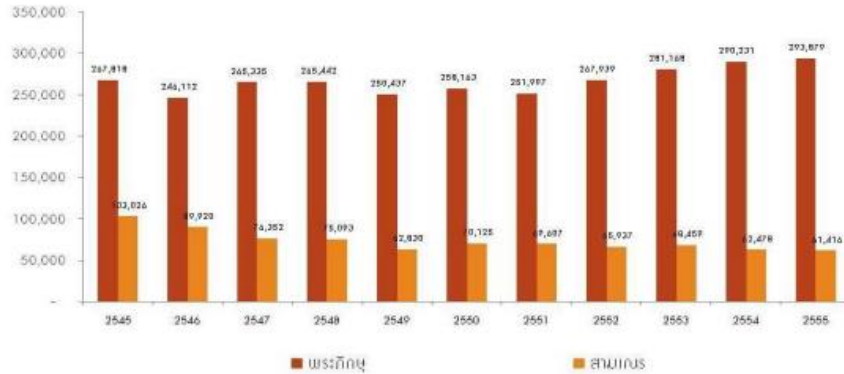
ความสับสน

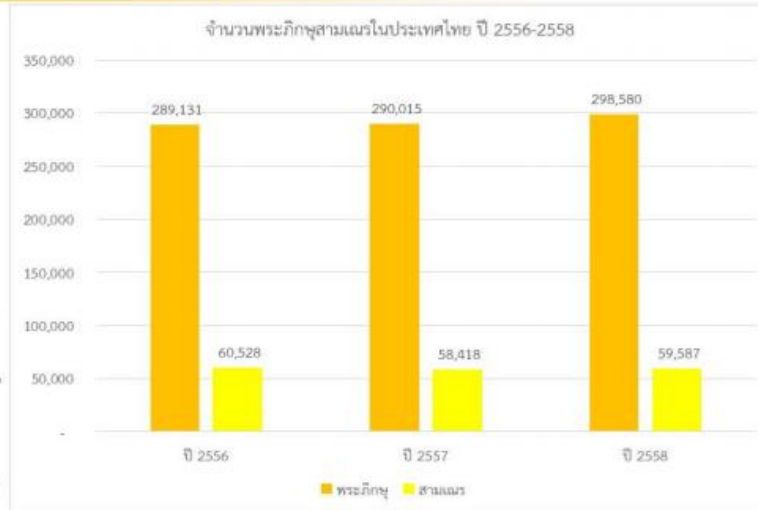
สถานการณ์ปัจจุบัน

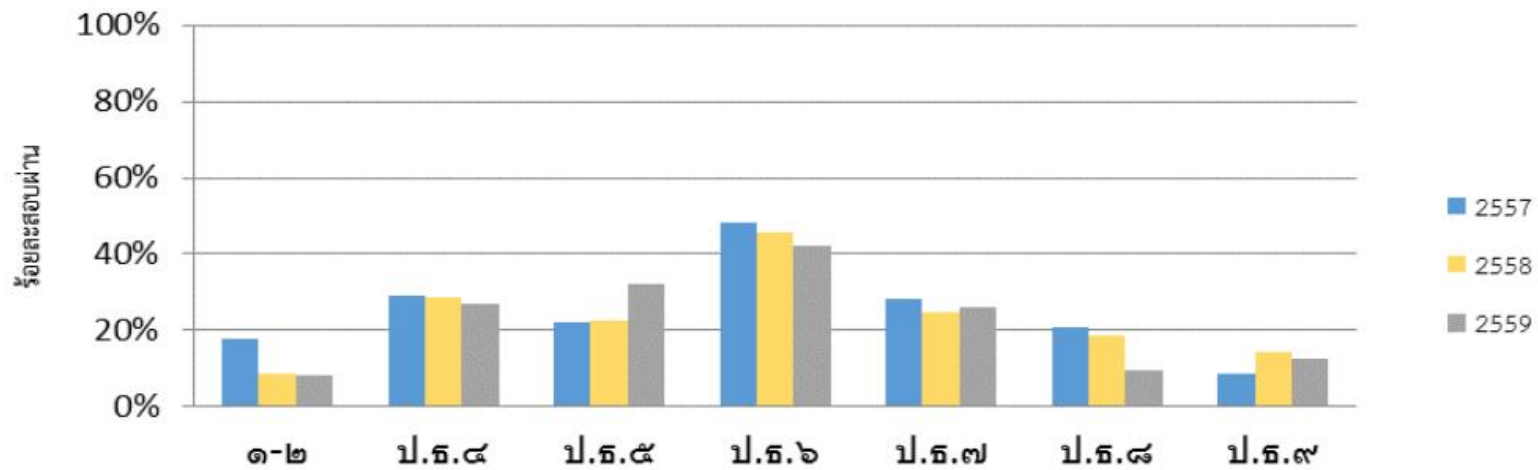
จำนวนพระภิกษุ สามเณรในประเทศไทย พ.ศ.2545-2555

ที่มา : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

สถิติการสอบบาลีผ่านรายปี

นักธรรม / บาลี / ปริยัติธรรม ?

มหาวิทยาลัย

ลัยพระพุทธรศาสนา
ในประเทศไทย

มหาวิทยาลัยพระศาสนาในประเทศไทย

แนวทางการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ด้านศาสนศึกษา

- (๑) พัฒนาการบริหารจัดการในการศึกษาบาลี นักธรรม ธรรมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ มหาวิทยาลัยสงฆ์ และ การศึกษาตามอัธยาศัย บูรณาการกันอย่างเป็นระบบ
- (๒) เสนอให้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรมเพื่อเป็นกลไก ในการบริหารจัดการ และพัฒนาการศึกษาพระพุทธศาสนา
- (๓) จัดให้มีคณะกรรมการการศึกษาพระพุทธศาสนาในระดับจังหวัด เพื่อบูรณาการการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับพระภิกษุสามเณรและ ประชาชนทั่วไป

แนวทางการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ด้านศาสนศึกษา (ต่อ)

- (๔) พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การศึกษาด้านพระพุทธศาสนาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน
- (๕) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านพระพุทธศาสนา ให้มีความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ เช่น กำหนดระบบเทียบมาตรฐานคุณวุฒิ อัตราเงินเดือน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นๆ เป็นต้น
- (๕) กำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาระบบและกลไกในการสร้างและพัฒนาศาสนทายาท

คำสั่งมหาเถรสมาคมที่ ๒/๒๕๕๙ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของมหาเถรสมาคม (ต่อ)

คณะกรรมการฝ่ายศาสนศึกษา

(จำนวน ๑๕ รูป/คน)

พระพรหมโมลี	ประธานกรรมการ
พระพรหมวิสุทธาจารย์	รองประธานกรรมการ
พระราชาวงษ์ณี	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับการศาสนศึกษาของคณะสงฆ์และสามเณร
๒. กำกับ ดูแลพระภิกษุและสามเณรที่ได้ศึกษาวิชาการในสถาบันต่าง ๆ ภายในราชอาณาจักรที่มีใช้สถาบันการศึกษาของสงฆ์
๓. กำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติในการส่งเสริมการศาสนศึกษา
๔. เสนอมหาเถรสมาคมเพื่อให้ตรากฎ ออกข้อบังคับ วางระเบียบ ออกคำสั่ง หรือ ออกประกาศของมหาเถรสมาคม
๕. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย

การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปฯเชิงนโยบายสู่การปฏิบัติ

มหาเถรสมาคม
บทบาท : เห็นชอบ มอบหมายนโยบาย

คณะกรรมการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา
(๖ ด้าน + ๑)

เจ้าคณะหน , เจ้าคณะภาค

บทบาท : กำกับ สนับสนุน ส่งเสริมนโยบายสู่การปฏิบัติ

คณะกรรมการประสานแผนงาน
ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

คณะกรรมการประสานแผนงาน
ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ระดับภาค

บทบาท :

๑. ประสานงานการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ระดับภาค โดยระบุนกรอบระยะเวลางบประมาณ และให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดฯ จัดทำงบประมาณสนับสนุนการจัดทำแผนให้เพียงพอ
๒. ดำเนินการติดตาม ประสานงานและรายงานผลการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ระดับจังหวัด ให้แล้วเสร็จภายใน พ.ศ. ๒๕๖๐
๓. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคม หรือคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ของมหาเถรสมาคมมอบหมาย

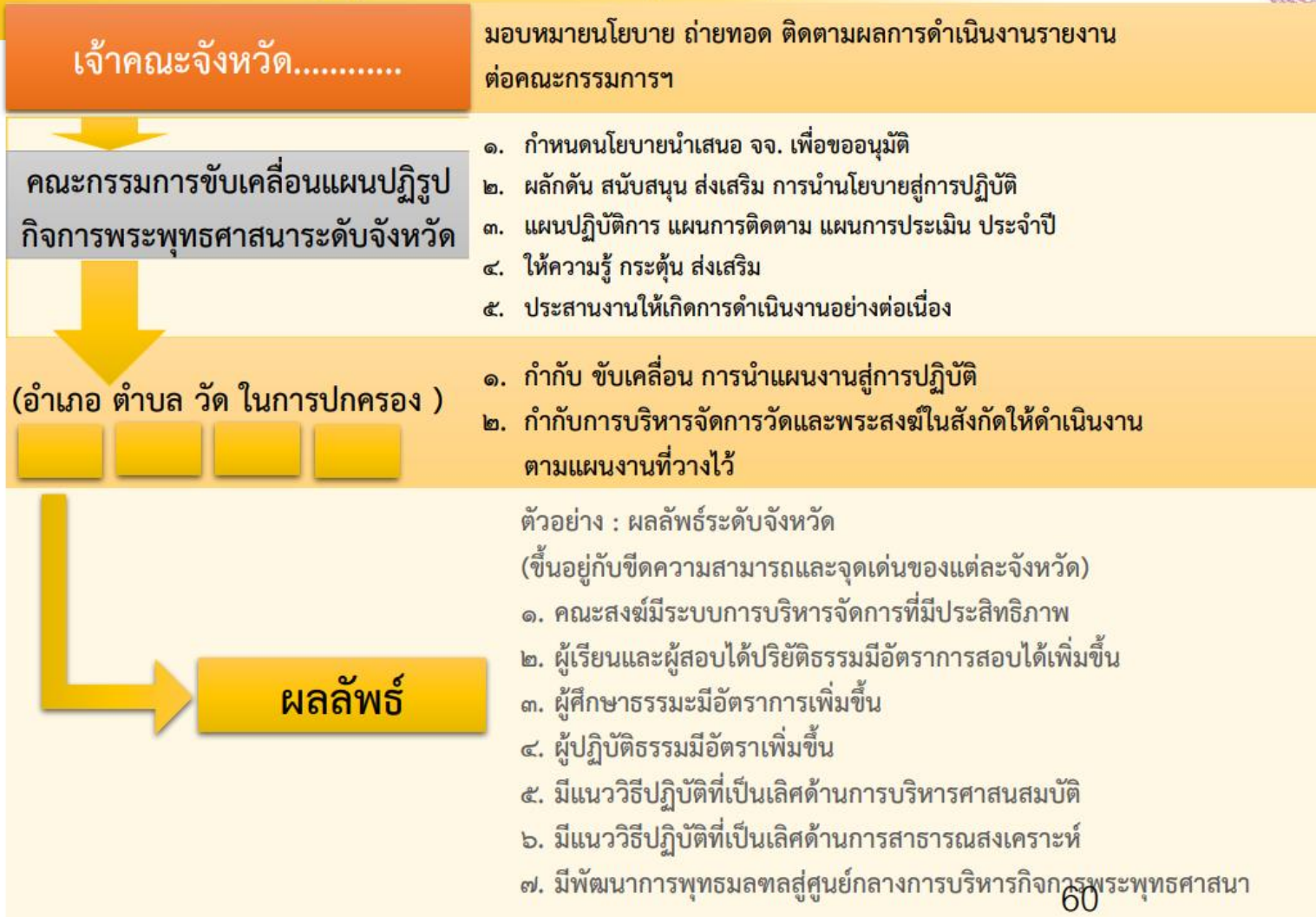
๑. จัดทำแนวทาง มาตรการ การขับเคลื่อนแผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาสู่การปฏิบัติ
๒. จัดทำแผนปฏิบัติการที่ประกอบด้วย โครงการ/แผนงาน/กิจกรรม/งบประมาณ ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา
๓. ถ่ายทอดแนวทาง มาตรการของแผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาสู่ระดับภาค และผู้เกี่ยวข้อง
๔. ให้คำปรึกษาในการดำเนินการของคณะกรรมการฯ ระดับภาคและผู้เกี่ยวข้อง
๕. แก้ไขปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา
๖. ติดตาม ประเมินผล การดำเนินการ และรายงานผลการดำเนินงานและความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนแผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาสู่การปฏิบัติต่อคณะกรรมการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา
๗. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคมหรือกรรมการฝ่ายต่างๆของมหาเถรสมาคมมอบหมาย

ระดับจังหวัด

บทบาท : นำนโยบายสู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนแผนปฏิรูปฯเชิงนโยบายสู่การปฏิบัติ ระดับจังหวัด

ปัจจัยความสำเร็จ (Enable Success Factor)

พระราชบัญญัติ
การศึกษาพระปริยัติธรรม
พ.ศ. ๒๕๖๒

บัญชีแสดงผลสอบประโยคบาลีศึกษา
รวมทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

พ.ศ. ๒๕๖๒

ชั้นประโยค	ส่งสอบ	ขาดสอบ	ขาดสิทธิ์	คงสอบ	สอบได้	คิดเป็น % ที่สอบได้	สอบครั้งที่ ๒
ป.ศ. ๙	๙	๐	๐	๙	๐	๐.๐๐	
ป.ศ. ๘	๘	๐	๐	๘	๐	๐.๐๐	
ป.ศ. ๗	๘	๐	๐	๘	๓	๓๗.๕๐	
ป.ศ. ๖	๑๓	๑	๐	๑๒	๕	๔๑.๖๗	
ป.ศ. ๕	๓๒	๓	๐	๒๙	๑๔	๔๘.๒๘	๖
ป.ศ. ๔	๓๙	๖	๐	๓๓	๖	๑๘.๑๘	๑๔
ป.ศ. ๓	๑๐๘	๑๘	๑	๘๙	๒๑	๒๓.๖๐	๓๖
ป.ศ.๑-๒	๖๐๕	๑๙๙	๐	๔๐๖	๖๗	๑๖.๕๐	๑๑๔
รวม	๘๒๒	๒๒๗	๑	๕๙๔	๑๑๖	๑๙.๕๓	๑๗๐

ประเด็นสัมมนา

- 1.สภาพปัญหา จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสของการบริหาร/การจัดการศึกษา/เพื่อรองรับความเข้มแข็งของพระพุทธศาสนาด้านการศึกษา
2. แนวทางการแก้ไข หรือวิธีการที่จะเสริมสร้างประสิทธิภาพความเข้มแข็งให้กับการศาสนศึกษา
3. กลยุทธ์ วิธีการ แนวทาง หรือยุทธศาสตร์เชิงระบบเพื่อรองรับการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในส่วนของการจัดการศึกษาสงฆ์
4. ยุทธศาสตร์การบริการ หรือปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาด้านศาสนศึกษาในรอบ 5 ปี 10 ปี 15 ปี และยุทธศาสตร์ 20 ปี 100 ปี

SWOT	Strength (จุดแข็ง)	Weakness (จุดอ่อน)	Opportunity (โอกาส)	Threat (อุปสรรค)
การปกครอง				
การศึกษา				
เผยแพร่				
สาธารณูปการ				
สาธารณสงเคราะห์				
ศึกษาสงเคราะห์				
ศูนย์กลางการบริหาร				

กระบวนการวิเคราะห์การแสวงหาสิ่งรู้เพื่อการบริหารองค์กร

กระบวนการวิเคราะห์การแสวงหาสิ่งรู้เพื่อการบริหารองค์กร
การบริหารศาสนศึกษาในพระพุทธศาสนา ?

แนวทาง ?	ทำอย่างไร ?	ผลลัพธ์คืออะไร ?
Plan (วางแผน)		
Do (ปฏิบัติ)		
Check (ตรวจสอบ)		
Act (การดำเนินการ ให้เหมาะสม)		

กระบวนการวิเคราะห์การแสวงหาสิ่งรู้เพื่อการบริหารองค์กร
การบริหารศาสนศึกษาในพระพุทธศาสนา ?

แนวทาง ?	วิธีการ ทำอย่างไร ?	ผลลัพธ์คืออะไร ?
Man บุคลากร		
Money งบประมาณ		
Management งบประมาณ		
Material สิ่งสนับสนุน		

